

Partneři XXXIX. národní přehlídky venkovských divadelních souborů
Krkonošova divadelního podzimu

Tomáš Prosecký
Ořechov u Brna

Větr-
ník, zpravodaj XXXIX. Krkonošova divadelního podzimu – Národní přehlídky venkovských divadelních souborů. Vydává přípravný výbor. Redakce Jana Fričová, technické zpracování Ing. Josef Hejral, fotografie Ivo Mičkal, tisk H&H Servis.

Právě čtete

Mimořádné číslo

VĚTRNÍK

Ročník XXXIX.

Sobota 18. října 2008

Rok od roku mi dá více přemýšlení, co Vám říci na závěr:
- že se nesmírně těším a zároveň obávám každého dalšího ročníku přehlídky?
- že si více uvědomuji tu spoustu kamarádů, které mám šanci jen pozdravit, alespoň v duchu zařadit do správné škatulky a maximálně podat ruku, přidat pusu a úsměv?
- že potlesk plného sálu spokojených diváků je stejně zavazující jako tradice?
- že smích je stejně potřebný jako pláč?
- že mi ubírá a také dodává sílu a potěšení láska k divadlu a lidem kolem něj? Protože jen láska dovede lidi povznést nad všechna utrpení, nespravedlnosti a strážně?

Ale vy všichni jako já to už dávno dobře víte.

Tak mějte se dobře celý příští rok a k nám do Vysokého přijďte aspoň na skok, protože (a to si buďte jisti, že je to tak!) i krátká návštěva potěší více než žádná!

Hezký večer.

Svatava Hejralová,
předsedkyně Občanského sdružení Větrov

**XXXIX. národní přehlídka
venkovských divadelních souborů
ve Vysokém nad Jizerou
Krakonošův divadelní podzim 2008
10. - 18. října 2008**

Závěrečná zpráva poroty

Úvodem:

Přestože nebyl festival nijak tématicky určen, dal by se charakterizovat jako festival na český způsob se dvěma sklenkami anglické whisky. Málokdy se stane, že z deseti soutěžních inscenací je sedm českých her, jedna česká adaptace klasiky a dvě anglické komedie. Výběr sám nemusí být ještě zárukou úspěchu. Řada inscenací ale přinesla nesporné divadelní kvality v koncepci, režii či herectví. Ale i takové inscenace, které nedosahovaly z různých důvodů špičkové úrovně, na festival patřily a neméně šťastně přinášely podněty k odborným diskusím.

Boučkova Noc Pastýřů (úspěšně překonává dobu svého vzniku) **boleradi-
kých** přinesla silná témata vztahu umělce a společnosti, osobnosti mezi průmě-
rem, rozporem mezi snem a skutečností i posláním umění v širších souvislostech. Koneckonců témata, která se v české historii řeší opakovaně. Režisérka buduje inscenaci na očištěné přehledné scéně (i když v poněkud rozvolněném temporyt-
mu) se smyslem pro poslání hry a charakteristiku postav, které plasticky zobrazují svou rozpornost, a přesně mapuje tlaky, které Rybu dovádějí až k sebevraždě. Vá-
noční mše (zpívaná vrcholná scéna) pak propojila tragédii skladatele s jeho umě-
ním přesahujícím do našich dnů.

Břehového znamenitý text napsaný pro Žlutičan je hořkou komedií s ab-
surdními rysy. I když se dramatické situace někdy odehrávají mimo scénu, přesto
zasahují bezprostředně do života části pedagogického sboru ve sborově zemědě-
lského učiliště. Drobná témata nabývají postupně na významu od marasmu života
k jisté naději ve spojení učitelů i žáků (do té doby nesmiřitelných soupeřů), proti
tuposti ještě více nebezpečnější. Hra zobrazuje směšné i kruté existencionální si-
tuace lidí, kteří systémem trpí, ale zároveň ho spoluvytvářejí v inscenaci plné vý-
borných vtipů, hlášek a komentářů, jež jsou často jedinou možností zachování si
zdravého rozumu. Možná, že by často neměly působit izolovaně, ale rodit se na
místě jako jediná možná obrana integrity vlastní existence. Břehový vytvořil jistý
obraz společnosti, chování i jednání lidí přesahující rámec amatérského divadla. A
také proto je pro amatérské divadlo významnou inspirací. Téměř neustávající vý-

Jiřině Kopplerové	za roli Rity, učitelky v inscenaci hry Jaromíra Břehového Sborovna
Jaromíru Břehovému	za dramatickou předlohu hry Sborovna
Divadelnímu spolku Žlutičan ze Žlutic	za inscenaci hry Jaromíra Břehového Sborovna
Gabriele Šimkové	za roli Heleny Vávrové v inscenaci hry Otto Zelenky Věčně tvůj
Jaroslavu Pavelkovi	za roli Vávry v inscenaci hry Aloise a Viléma Mrštíků Maryša
Karlu Trnečkovi	za roli Lízala v inscenaci hry Aloise a Viléma Mrštíků Maryša
Divadelnímu souboru Eduarda Vojana Brněnec	za inscenaci hry Aloise a Viléma Mrštíků Maryša
DS Vojan Libice nad Cidlinou	za kolektivní herectví v inscenaci hry Vlastimila Pešky Měla babka čtyři jabka
Lucii Auerswaldové-Babákové	za výtvarné řešení inscenace hry Vlastimila Pešky Měla babka čtyři jabka
Janu Bednářovi	za roli Fidlajse v inscenaci hry Emila Artura Longena Soudce jako břitva
DS Smotaná hadice z Křenovic	za kolektivní přínos inscenaci hry Hany Hásové a Jakuba Šírka Rozpalme to, má panenko
Ořechovskému divadlu z Ořechova	za inscenaci hry Vlastimila Pešky a J. B. Moliéra Paroháči aneb Červené kalhoty

Na návrh odborné poroty XXXIX. národní přehlídky
venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou
Krakonošova divadelního podzimu 2008
jsou doporučena do programu Jiráskova Hronova 2009
tato představení:

1. pořadí
Inscenace hry Aloise a Viléma Mrštíků **Maryša**
v provedení **DS Eduarda Vojana Brněnec**
2. pořadí
Inscenace hry Jaromíra Břehového **Sborovna**
v provedení **Divadelního spolku Žlutičan, Žlutice**

**Na návrh odborné poroty XXXIX. národní přehlídky
venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou
Krakonošova divadelního podzimu 2008
byla udělena tato čestná uznání:**

Luboši Strakovi	za roli Jakuba Ryby v inscenaci hry Josefa Boučka Noc pastýřů
Aleně Chalupové	za režii a návrh scény inscenace hry Josefa Boučka Noc pastýřů
Ivanu Michalíkovi	za roli Iva, učitele v inscenaci hry Jaromíra Břehového Sborovna
Ivaně Bradáčové	za roli Ivy, učitelky v inscenaci hry Jaromíra Břehového Sborovna
Karlu Adámkovi	za roli Francka v inscenaci hry Aloise a Viléma Mrštíků Maryša
Miladě Pavlasové	za roli Lízalky v inscenaci hry Aloise a Viléma Mrštíků Maryša
Sylvě Ježové	za roli Maryši v inscenaci hry Aloise a Viléma Mrštíků Maryša
Jaroslavu Vondruškovi st.	za režii a úpravu hry Vlastimila Pešky Měla babka čtyři jabka
Jiřímu Pošepnému	za roli Leonarda v inscenaci hry Simona Williamse Polib tetičku
Jardovi Novákovi	za roli Soudního sluhy v inscenaci hry Emila Artura Longena Soudce jako břitva
Iré Štochlové	za roli Ženy Soudního sluhy v inscenaci hry Emila Artura Longena Soudce jako břitva
Souboru Doveda Sloupnice	za hudebně pěveckou složku v inscenaci hry Emila Artura Longena Soudce jako břitva
Mirolavu Černohousovi	za roli Vica Johnsona v inscenaci hry Raye Cooneyho Prachy? Prachy!

**Na návrh odborné poroty XXXIX. národní přehlídky
venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou
Krakonošova divadelního podzimu 2008
byly uděleny tyto ceny:**

Antonínu Korábovi	za roli Kašpara Zachara, faráře v inscenaci hry Josefa Boučka Noc pastýřů
Stanislavu Svobodovi	za roli Pokorného, radního v inscenaci hry Josefa Boučka Noc pastýřů

buchy smíchu v hledišti dávaly očistu a přece jenom jistou naději.

O tom, že k zobrazení současného tématu nestačí jenom současný příběh, se přesvědčil **Klicpera ze Sadské**. Zelenka (skvělý scénárista řady seriálů) napsal na okraji své tvorby v šedesátých letech modelovou diskusní hru, spíše sled nepropojených skečů, na téma manželství, volné lásky, pevnosti vztahu apod. Mohlo by to působit všechno zajímavě, kdyby text přesáhl situace lidí šedesátých let a jeho úprava umožnila (jako u dobrých her klasických) přenos do dneška. V dnes již historicky zakotvených replikách se ztrácel humor a upřímné úsilí a energie zajímavých představitelů se rozplývala v menší odezvě publika.

K vrcholům přehlídky patřila **Maryša bratří Mrštíků (úprava Zdeněk Černín) v podání brněneckého Vojana**. Je s podivem, jak tak známá hra, tolikrát na českých jevištích frekventovaná, dokáže vyvolat v hledišti sugestivní účast, najdou-li tvůrci inscenace prostředky, které osloví publikum. Inscenace je obrazná s přesně použitou vynikající Pavlicovou hudbou, hraje se před zraky všech účinkujících (s někdy ne zcela sjednocující funkcí) ve volné scéně s nezbytným mobiliářem téměř jako balada o Maryše. Soubor má skvělé představitele na hlavní role, ale i ostatní působí velmi vyrovnaně. Hraje se v přetlaku, úsporně až s minimalistickými gesty. Každá inscenace Maryši se otevírá otázkou, proč vlastně zabila. Tato koncepce odpověď nedává jednoznačnou především proto, že je tu řada drobných motivů (milostný styk Vávry s Rozárou před očima Maryši), které odvádějí pozornost od všech proudů podstatných - sobeckosti, sebetřýznění, furianství a nemožnosti svoji bezvýchodnou situaci řešit. Největší tragedie jsou ty, které si lidé jako pastí připraví sami. A brněnecká Maryša je toho sugestivním dokladem.

Do soutěžních představení byla letos vybrána i Peškova pohádka **Měla babka čtyři jabka** s autorovou scénickou hudbou a půvabnými písničkami. **Libičtí** přinesli do hlediště hereckou svobodu, radost ze hry, nepředstavovali drastickým způsobem žádné pohádkové postavy, vstupovali do nich pomocí loutek (většinou manekýnů vyrobených s výtvarnou nápaditostí), které je přesně charakterizovaly a uchvátily publikum od dvou let až po nejstarší věkovou kategorii. V přetechňovaném světě plném brutalit zasahujících i do pořadů pro děti to byla studánka živé vody.

Soubor Krakonoš hledal dobrou komedii (mohla být první voňavou sklenkou whisky přehlídky) s menším počtem hereckého obsazení, která by těšila účinkující i publikum. Našel ji v textu Simona Williamse (zkušeného anglického herce a dramatika), který nese všechny dobré znaky situační komedie s vytříbeným anglickým humorem a navíc určité motivy potřeby citové odezvy a seberealizace.

Přestože tvůrci inscenace mají nemalé zkušenosti ve zvoleném žánru (a mnohokrát to dokázali), působila inscenace trochu staticky, bez přesnějších situačních zvratů, a s někdy i rozdílným způsobem herecké práce. Publikum se bavilo skvěle a vyjadřovalo tak nepokrytě sympatie k domácím představitelům.

Je s podivem, jak málo se objevují na českém jevišti texty všestranné a mnohotvárné umělecké osobnosti první republiky E. A. Longena, který zůstává v paměti spíše jako scénárista her a filmů pro Vlastu Buriana. **Doveda ze Sloupnice** uvedl jeho frašku **Soudce jako břitva** s vědomím, že realizace potřebuje výrazné expresivní nasazení, drsný humor a smysl pro excentrickou improvizaci. Podstatné se souboru jistě podařilo, přestože má inscenace občas malý tah a nevyrovnanost výkonů. Soubor doplnil situace o periferní písničky první republiky a obdivuhodně přecházel z roviny činoherní do pěvecké. A tam, kde vznikaly určité pauzy či předěly v souhře, cítilo výborně se bavící obecenstvo, že právě tam se měly improvizací schopnosti souboru projevit nejvíc.

Nově ustavený dívčí soubor převážně též hasiček **Smotaná hadice z Křenovic** připravil divákům přes hodinu zábavy, hereckého nadšení a smyslu pro humor. Dámské obsazení v pánských rolích již samo o sobě vyžaduje určitý způsob hraní ve výrazné nadsázce, odstupu od postavy a někdy karikaturní stylizace v jisté inzitivní podobě. Situace hrají přehledně se smyslem pro pointu. Inspirace filmem Hoří má, panenko! znamenala převzetí situací scénáře, které nejsou vyjádřeny obrazem, ale dialogy, se snahou převést je do jevištní roviny způsobem jakoby se vše dělo poprvé, méně nazkoušeně, s určitou dávkou příjemné improvizace. Původní dílo je vícevrstevnaté. Obsahuje v sobě tragikomickou až groteskní rovinu, která tomuto obrazu společnosti dává hloubku a poslání. Nicméně jevištní přepis Rozpalme to, má panenko! přinesl dobrou zábavu a to bylo patrně cílem zazářivšího souboru především.

Další sklenkou voňavé whisky na festivalu měla být inscenace **souboru z Králík Cooneyho komedie Prachy? Prachy!** Autor, světově proslulý komediograf, ví bezpečně, co u publika zabírá. Příběh je postaven na nedorozuměních a omylech. Motorem hry je řešení zákonitých či náhodných situací, z nichž se hrdina dostává, aby vzápětí upadl do pastí, které si sám či někdo jiný nastražil, a to v prudkém, temperamentním dialogu a přesné výstavbě situací. Soutěžní inscenace se však pohybovala mimo žánr, celkově vážla souhra, hrálo se na hranicích slyšitelnosti a při malé aktivitě většiny souboru. Je dost svědků, kteří tuto inscenaci viděli ve zcela jiné podobě. A tak večer položil hlavně otázky týkající se především udržování repríz anebo přípravy před vlastním vystoupením.

Vlastimil Peška pro ořechovský soubor adaptoval, nebo spíš napsal novou

hru na motivy Molierových textů pod názvem **Paroháči aneb Červené kalhoty**. Tak jako vždy soubor rozehrává v široké paletě a s nezkrotným temperamentem řadu divadelních situací a gagů. Čerpá z tradice frašky, lidové jarmareční hry až grotesky a v jistém smyslu aktualizuje i určitá politická témata. Inscenace působí jako skvěle namazaný stroj, který běží tak rychle a plynule, až někdy zahlcuje sám sebe a neumožní tu a tam větší proměnu a výstavbu situací. Inscenace (jak u Pešky pravidelně bývá) je přerušována hudebními intermezzy skvělých písniček, navíc bravurně zpívaných. Peška dlouhodobě nemění svůj rukopis, ale konečně proč. Poslední opus je toho dalším dokladem.

V rámci přehlídky probíhaly také tři vzdělávací semináře:

Prvním v pořadí a služebně nejstarším je Klub režisérů SČDO, jehož vedoucím je režisér Mgr. Jiří Hraše, lektory režisér ing. Dušan Zakopal a dramaturgyně Petra Kohutová, pedelem je JUDr. Jaromír Kejzlar.

Druhý je Seminář KDP, takzvaní „půdičkáři“ pod vedením režiséra Mgr. Rudolfa Felzmanna a s pedelkou Hanou Dohnalovou.

A posledním i co do služebního stáří je seminář KDP mladým, jehož vedení se ujal režisér a pedagog, prof. František Laurin, pedelem je Jan Hejral ml.

Jedno odpoledne bylo také věnováno přehlídce nejlepších interpretů monologů pod názvem Defilé Pohárku SČDO.

Závěrem:

Vysoké je báječné a magické místo pro setkávání s dobrým divadlem. Stanislavski kdysi řekl, že lidé, kteří milují to, co tvoří, se musí umět domluvit. A výsocká přehlídka již tradičně je pro to víc než dobrým dokladem.

František Laurin

